

Asia: VN/25102/2023

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida Lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite 1), sen säännökohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta Lupa- ja valvontavirastosta (liite 6) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia Lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännökohtaisiin perusteluihin. Kommentit Lupa- ja valvontavirastoa koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä. Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Organisaatio (4 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (5-8 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Ohjaus (9-12 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Viraston erinäisiä tehtäviä koskevat säännökset (13-16 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 6 Virkojen täyttäminen ja erityiset kelpoisuusvaatimukset (17-21 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (22-29 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 8 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (30-36 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta

Kommenttinne asetuksesta

-

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaa lakiehdotusta (liite 2) ja sen säännöskohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta (liite 7) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin. Kommentit elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä sekä muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Ei

Luku 1 Elinvoimakeskuksia koskevat yleiset säännökset (1-5 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Elinvoimakeskusten ohjaus ja johtaminen (6-12 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Kehittämisen- ja hallintokeskusta koskevat säännökset (13-19 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Elinvoimakeskuksia sekä kehittäminen- ja hallintokeskusta koskevat erinäiset säännökset (20-25 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (27-30 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

1 § Elinvoimakeskusten nimet, toimialueet ja päätoimipaikat

Kommenttinne tästä pykälästä

-

2 § Elinvoimakeskusten organisaatio

Kommenttinne tästä pykälästä

-

3-13 § Elinvoimakeskusten toimialueet eräissä tehtävissä (keskitetyt tehtävät)

Kommenttinne näistä pykäläistä

-

Muut mahdolliset huomiot asetuksesta

Kommenttinne

-

Kohta 3. Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite3) ja sen säännöskohtaisia perusteluja sekä sen yleisperusteluita ja muita lukuja hallituksen esityksessä liittyen Ahvenanmaan valtionvirastoon (liite 4) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihinKommentit yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä B osuuteen.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Ahvenanmaan valtionviraston ohjaus (5-6 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (7-11 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Erinäiset säännökset (12-14 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

B HALLITUKSEN ESITYSLUONNOSTA KOSKEVAT MUUT MAHDOLLISET HUOMIOT

Onko teillä kommentoitavaa B osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä C osuuteen.

Kyllä (vastauskenttä aukeaa, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta.

Hallituksen esitysluonnoksen perusteluissa (Liite 4, 2.1.2.2. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset s. 45 sekä 4.2.5.9 Henkilöstövaikutukset s. 138) on julkisen henkilöliikenteen järjestämiseen mainittu käytettävän ELY-keskuksissa yhteensä 26 henkilötyövuotta. Tämä lisäksi siirrettäviin tehtäviin liittyviä toimenpiteitä hoidetaan myös KEHAN henkilöstön toimesta. Näitä tehtäviä ei ole huomioitu siirtyvää henkilöstöä koskevassa arvioinnissa. Tämä on tärkeää huomioida jatkovalmisteluissa. KEHALta saatujen tietojen mukaan L-vastuualueen tehtäviin kohdentuu 65 htv:ta. Näistä arvioimme julkisen henkilöliikenteen tehtäviin kohdentuvan KEHAN resursseja noin neljä henkilötyövuotta. Tämä tulisi Liikenne- ja viestintäviraston näkemyksen mukaan huomioida virastolle siirtyvien henkilöresurssien kokonaismäärässä. Lisäksi tehtäviin liittyviä osatehtäviä hoidetaan keskitetysti Palkeissa. Näistä tehtävistä aiheutuvat palvelukorvaukset tulee myös huomioida muutoksen yhteydessä tehtävissä määrärahasiirroissa.

Kohdassa 4.2.1.3 Määrärahojen siirrot momenttien välillä s.102, nykyisiä toimintamenomäärärahoja esitetään siirrettäväksi Lupa- ja valvontaviraston sekä Elinvoimakeskusten toimintamenomomenteille siirrettäviä tehtäviä vastaavat määrät eli siten, että siirrettäviin määrärahoihin ei sisälly Liikenne- ja viestintävirastoon siirrettäviä tehtäviä vastaavat määrärahat. Lopullinen määräraha tarkentuu valtion talousarvion valmistelussa. Määrärahojen siirrossa tulee huomioida sekä ELY-keskuksista että KEHA-keskuksesta siirtyvien tehtävien osuus ja tehtävistä aiheutuvat muut kustannukset, kuten palvelukorvaukset Palkeille.

C HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEN SISÄLTÄMÄT MUUT LAKIEHDOTUKSET, JOILLA TOTEUTETAAN UUDISTUKSEN EDELLYTTÄMÄT TEHTÄVÄSIIRROT LUPA- JA VALVONTAVIRASTOLLE, ELINVOIMAKESKUKSILLE, KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSELLE SEKÄ MUILLE VIRASTOILLE

Onko teillä kommentoitavaa C osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä D osuuteen.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.1

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Oikeusministeriö, 39 lakiehdotusta, luku 7.2

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

7.2.37 Valmiuslaki

Liikenne- ja viestintävirasto on omalta osaltaan seurannut ja kommentoinut käynnissä olevaa valmiuslain kokonaisuudistusta. Odotettavissa on, että voimassa oleviin valmiuslain säännöksiin kohdistuu merkittäviäkin muutoksia. Virasto on valmiuslain uudistukseen liittyvissä tarkasteluissaan lähtenyt siitä, että valmiuslain säännösten ja velvoitteiden olisi rakennuttava normaalioloja koskevan lainsäädännön sisältämien tehtävien, toimivaltuuksien ja viranomaisvastuiden pohjalle. Häiriötilanteissakin käytössä ovat normaaliolojen työkalut, resurssit ja osaaminen. Tämän vuoksi virasto suhtautuu varauksellisesti pelkästään poikkeusoloja varten luotaviin organisaatorakenteisiin.

Nyt tarkasteltavana olevassa esityksessä ELY-keskuksille valmiuslain 9 ja 10 luvuissa osoitettuja tehtäviä esitetään siirrettäviksi elinvoimakeskuksille ja osin myös Liikenne- ja viestintävirastolle.

Ensinnäkin valmiuslain 66 §:n osalta esitetään, että työ- ja elinkeinoministeriö voisi liikenne- ja viestintäministeriön esityksestä perustaa elinvoimakeskuksiin alueellisia tietojärjestelmäalan valmiusyksiköitä. Tietojärjestelmäalan valmiusyksiköitä johtaa ja valvoo Liikenne- ja viestintävirasto. Liikenne- ja viestintävirasto haluaa tuoda esille, että se on valmiuslain kokonaisuudistusta koskevissa lausunnoissaan ehdottanut muutosta valmiuslain 66 §:ään. Liikenne- ja viestintäviraston näkemyksen mukaan valmiuslain 66 §:ssä säädetystä tietojärjestelmäalan valmiusyksiköstä voitaisiin sellaisenaan luopua ja se voitaisiin korvata sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 276 §:ssä säädetyllä häiriötilanteiden yhteistoimintaryhmällä, jonka asettamisesta vastaa Liikenne- ja viestintävirasto. Häiriötilanteiden yhteistoimintaryhmän tehtävät vastaavat hyvin pitkälti tietojärjestelmäalan valmiusyksikön tehtäviä, mutta valmiuslain kokonaisuudistuksen yhteydessä sen tulevaa roolia (esim. kokoonpanoa ja lisätehtäviä poikkeusoloissa) on kuitenkin tarpeen vielä tarkastella.

Valmiuslain 10 luvun osalta puolestaan ehdotetaan muutoksia valmiuslain 69, 70 ja 74 pykäliin. 69 §:n mukaan elinvoimakeskuksiin ja poliisilaitoksiin voitaisiin perustaa polttoaineyksiköitä. Elinvoimakeskusten polttoaineyksiköt myöntäisivät käyttö lupia alueellisille viranomaisille sekä yksityisille toimijoille, kun liikenne- ja viestintäministeriö myöntää luvat valtion viranomaisille.

Valmiuslain 74 §:ää, joka käsittelee tiekuljetusviranomaisia, esitetään muutettavaksi niin, että ELY-keskusten sijaan tiekuljetusviranomaisiksi nimettäisiin elinvoimakeskukset ja Liikenne- ja viestintävirasto. Valmiuslain 74 §:ssä säädettäisiin, että tiekuljetuksia johtaisi ja valvoisi valmiuslain 3 §:n 1–3 ja 6 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa liikenne- ja viestintäministeriö valtakunnallisesti ja elinvoimakeskus toimialueellaan. Tiekuljetusviranomaiset voisivat myös rajoittaa tiekuljetuksia siten kuin 75 §:ssä säädetään. Edelleen säädetään, että elinvoimakeskukset voisivat perustaa 3 §:n 1–3 ja 6 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa kuljetusohjausyksiköitä, jotka toimisivat liikenne- ja viestintäministeriön johdon ja valvonnan alaisina. Pykälässä säädettäisiin siis melko yksityiskohtaisestikin elinvoimakeskusten toimivaltuuksista. Pykäläehdotuksesta ei kuitenkaan lainkaan ilmene, mitä tehtäviä tässä mallissa Liikenne- ja viestintävirastolla olisi, eikä näitä myöskään kuvata hallituksen esityksen perusteluissa.

Edellä mainitulla 74 §:n muutoksella on oletettavasti tarkoitus huomioida ELY-keskusten julkisen henkilöliikenteen tehtävien siirtyminen Liikenne- ja viestintävirastoon. Liikenne- ja viestintäviraston lisääminen 74 §:n tiekuljetusviranomaiseksi ei kuitenkaan yksistään riitä, vaan 74-78 §:ssä määriteltyjen tehtävien sisältämiä johto- ja valvontavastuita sekä oikeuksia eri tiekuljetusviranomaisten kesken tulee myös tarkentaa. Ottaen huomioon 74 §:ssä esitetty selkeä työnjako Liikenne- ja viestintäministeriön ja elinvoimakeskusten välillä ja vireillä oleva valmiuslain kokonaisuudistus, Liikenne- ja viestintävirasto ei pidä perusteltuna viraston lisäämistä tässä vaiheessa tiekuljetusviranomaiseksi.

7.2.38 Vesilaki

Vesilain mukaisten lupa- sekä valvontavaltuuden keskittäminen yhdelle virastolle selkeyttää osaltaan viranomaisten toimivaltajakoa vesiväyliin liittyvässä tehtäväkentässä.

Liikenne- ja viestintävirasto esittää, että tässä yhteydessä 10 luvun 2 §:n 1 momentissa Liikennevirasto korjattaisiin Väylävirastoksi. Tämä muutos on liikenteen hallinnonalan virastouudistuksen yhteydessä jäänyt tekemättä.

Nykyisen vesilain 10 luvun 4 §:n mukaan julkisen väylän ylläpitäjällä on oikeus muuttaa vähäisessä määrin julkista kulkuväylää, jos siitä ei aiheudu yleisten tai yksityisten etujen loukkausta. Julkisen väylän ylläpitäjä voi muuttaa myös väliaikaisesti julkista kulkuväylää, jos se on tarpeen meriturvallisuuden ylläpitämiseksi tai muusta tärkeästä syystä. Nämä oikeudet saattavat asettaa muut väylänpitäjät eriarvoiseen asemaan, sillä heidän pitää aina hakea muutosta vesilain mukaisessa menettelyssä lupaviranomaiselta. Liikenne- ja viestintävirasto ehdottaa harkittavaksi, että nämä oikeudet annettaisiin kaikille väylänpitäjille. Muiden kuin julkisen väylän ylläpitäjän tulisi kuitenkin ennen muutosten tekemistä pyytää lausuntoa Lupa- ja valvontavirastolta, joka voisi arvioida muutosten vaikutuksia mm. yleiseen tai yksityiseen etuun. Kaikki väyliä koskevat muutokset tulevat vesiliikennelain nojalla Liikenne- ja viestintäviraston hyväksyttäväksi. Liikenne- ja viestintävirasto arvioi muutosten kokonaisturvallisuutta ja toimivuutta vesiliikenteen kannalta.

10 luvun 5 §:n 3 momentissa Liikennevirasto tulisi korjata Väylävirastoksi vastaavasti kuin 10 luvun 2 §:n 1 momentissa.

Sisäministeriö, 10 lakiehdotusta, luku 7.3

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

7.3.9 Pelastuslaki

Nyt tarkasteltavana olevan uudistuksen keskiössä on viranomaistoiminnan uudelleenorganisointi ja vastuutoimijoiden kuvausten päivittäminen eri lakeihin. Liikenne- ja viestintävirasto on jo aiemmin nostanut esille sen, että yhteistyötä pelastustoiminnassa käsittelevä pelastuslain 46 § 2 momentin 8 kohta ei kuvaa nykytilaa aivan täsmällisesti, mikä aiheuttaa ilmailun etsintä- ja pelastuspalveluun liittyvässä viranomaisyhteistyössä säännöllisin väliajoin ylimääräistä keskustelua ja viiveitä.

Voimassa olevan 46 §:n 8 kohdan johtolause ja sen d-alakohta kuuluvat seuraavasti:

8) liikenne- ja viestintäasioista vastaavat viranomaiset ja hallinnonalan laitokset huolehtivat:

...

d) ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelun järjestämisestä siten kuin siitä ilmailulain (864/2014) 121 §:ssä säädetään;...

Ilmailulain 121 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto nimeää ilmaliikennepalvelun tarjoajan, joka huolehtii ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelun järjestämisestä. Valtioneuvosto on nimennyt tähän tehtävään valtion erityistehtäväyhtiö Fintraffic Lennonvarmistus Oy:n. Aikanaan tämä tehtävä kuului valtion liikelaitokselle (Ilmailulaitos).

Saman pykälän 2 momentin mukaan valtioneuvosto asettaa neuvottelukunnan, joka sovittaa yhteen ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelun tarjoajan ja eri viranomaisten välistä yhteistyötä. Saman pykälän 4 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto ..." sovittaa yhteen eri pelastusviranomaisten ja palveluntarjoajan välistä työnjakoa ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelun järjestämisessä sekä antaa tähän liittyvät tarpeelliset määräykset ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelusta."

Ilmailulain 153 §:n mukaan Etsintä- ja pelastuspalvelujen järjestämisestä 121 §:n nojalla huolehtivalla ilmaliikennepalvelun tarjoajalla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä etsintä- ja pelastuspalvelun toteuttamiseksi välttämättömät tiedot Liikenne- ja viestintävirastolta, poliisilta ja pelastustoimintaan osallistuvilta viranomaisilta. Tietoja saadaan käyttää vain etsintä- ja pelastuspalvelun toteuttamisessa. Virkavastuuta käsittelevästä ilmailulain 174 §:stä ilmenee selkeästi, että ilmailun etsintä- ja pelastustoimessa on kyse julkisesta hallintotehtävästä.

Ilmailulain säännöksistä huolimatta ilmailun etsintä- ja pelastuspalveluun liittyvässä yhteistyössä nousee säännöllisesti esille kysymys siitä, miten yhteistyöhän vaikuttaa se, että Fintraffic Lennonvarmistus Oy on yhtiö - ei viranomainen tai laitos. Esimerkiksi pelastusviestinnässä käytettävien laitteiden uudistuksen yhteydessä viranomaislaitteistojen antaminen yhtiön käyttöön oli aikaa vievä prosessi.

Liikenne ja viestintävirasto esittää sen vuoksi, että nyt tarkasteltavana olevan uudistuksen yhteydessä myös pelastuslain 46 §:n 8 kohtaan voisi tehdä nykyistä asiantilaa paremmin kuvaavan

tarkennuksen lisäämällä kohtaan virastojen ja laitosten rinnalle julkista hallintotehtävää hoitavat muut hallinnonalan toimijat. Eli 8 kohta voisi kokonaisuudessaan kuulua seuraavasti: "8) liikenne- ja viestintäasioista vastaavat viranomaiset sekä hallinnonalan laitokset ja julkista hallintotehtävää hoitavat muut toimijat huolehtivat:...

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.4

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Valtiovarainministeriö, 18 lakiehdotusta, luku 7.5

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 24 lakiehdotusta, luku 7.6

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 68 lakiehdotusta, luku 7.7

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Liikenne- ja viestintäministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 7.8

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

7.8.4 Laki Liikenne- ja viestintävirastosta

Lakiehdotus Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta koskee viraston tehtäviä. Laista poistetaan ELY-keskusten toimialaohjaus, mikä on uuden virastorakenteen vuoksi tarkoituksenmukaista. Lisäksi kyseisessä kohdassa olisi huomioitava ELY-keskusten julkisen henkilöliikenteen tehtävien siirtyminen Liikenne- ja viestintäviraston tehtäväksi. Nykyisessä laissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista (2009/897 3 §) tehtäväksi on määritelty julkisen liikenteen järjestäminen, ja tämän tehtävä siirtyy nyt Liikenne- ja viestintävirastolle, joten tämän pitäisi näkyä Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain 2 §:ssä.

Jatkovalmistelussa on huomioitava myös valtioneuvoston asetuksella säädetty ELY-keskusten oikeus myöntää valtionavustusta kunnalle ja kuntayhtymälle alueelliseen ja paikalliseen liikenteeseen (Valtioneuvoston asetus liikenteen palvelujen valtionavustuksista 509/2018 3§).

7.8.5 Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä

Liikenne- ja viestintävirasto esittää liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 6 §:n 1 momenttiin teknisluonteista muutosta. Virasto esittää momentin toiseen lauseeseen muutosta koskien lossin määritelmää. Lautta voisi olla ohjausköyden tai sitä korvaavan Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymän muun laitteiston avulla ohjattu lautta (lossi) taikka vapaasti ohjailtava lautta (lautta-alus).

Muutos olisi luonteeltaan kielellinen täsmennys, joka selkeyttäisi viraston toimintaa.

7.8.11 Ratalaki

Hallituksen esitysluonnoksessa esitetään, että kaikki ratalakiin sisältyvät maininnat ELY-keskuksesta korjattaisiin elinvoimakeskukseksi Liikenne- ja viestintäviraston käsityksen mukaan elinvoimakeskusten ja Lupa- ja valvontaviraston välinen työnjako ratalakiin liittyvissä tehtävissä on ollut tarkoitus järjestää niin, että Lupa- ja valvontavirasto hoitaisi jatkossa ELY-keskusten ympäristö- ja luonnonvarat -toimialan tehtäviä, ja elinvoimakeskuksille siirtyisivät liikenne-toimialan tehtävät. Jos tämä käsitys on oikea, olisi ensisijainen ELY-keskuksen seuraaja ratalain 8, 22, 91 ja 92 §:ssä Lupa- ja valvontavirasto, eikä ainakaan yksinomaan elinvoimakeskus, kuten luonnoksessa esitetään. Jatkossa jouduttaneen myös tarkastelemaan Lupa- ja valvontaviraston sekä elinvoimakeskusten välistä työnjakoa alueidenkäyttöasioissa. Esimerkiksi 10 §:ssä esitetyt ELY-keskuksen tehtävät saattaisivat Liikenne- ja viestintäviraston käsityksen mukaan soveltua paremmin Lupa- ja valvontaviraston alueidenkäytön tehtäviin..

7.8.13 Vesiliikennelaki

Liikenne- ja viestintävirasto ehdottaa tarkennusta vesiliikennelain 100 §:n mukaiseen oikeuteen koskien vesialueen tilapäistä sulkemista. Ehdotus ei suoraan liity aluehallintouudistukseen, mutta kyse on virastojen keskinäistä työnjakoa selventävä ehdotus, jossa esitetään Liikenne- ja viestintävirastolle mahdollisuutta reagoida nopeasti eräisiin erityistilanteisiin, joihin vesilain mukainen lupakäsittely soveltuu huonosti.

Virasto ehdottaa pykälässä huomioitavaksi myös vesialueella suoritettavat rakennustyöt tietyissä tapauksissa. Tilapäinen tarve sulkea vesialue vesiliikenteeltä voi syntyä paitsi onnettomuuden, myös vesi- tai väyläalueella suoritettavan rakennustyön johdosta. Nykyisellään sääntely mahdollistaa väylän sulkemisen vesilain mukaisessa lupakäsittelyssä aluehallintoviraston toimesta. Tällöin sulkemisen tarve on kuitenkin oltava tiedossa jo ennen rakennustyöhön ryhtymistä. Kuitenkin esimerkiksi siltatöissä voi syntyä tilanteita, joissa tilapäisesti on suunnitelmasta poiketen tarve katkaista sillan alta kulkeva liikenne. Aluehallintoviraston vesilupakäsittely ei ole kuulemisineen riittävän joustava menettely tilapäiseen tarpeeseen. Samoin putki- ja kaapelirikot täytyy korjata välittömästi eivätkä toimijat voi odottaa vesilain mukaista lupaa. Aluehallintoviraston antama vesilain mukainen lupa sulkea väylä on myös riittämätön useissa tapauksissa, koska liikenne voi olla tarpeen keskeyttää koko vesialueella, ei pelkästään väylällä. Liikenne- ja viestintäviraston toimivalta sulkea vesiliikenne näiden rakennustöiden johdosta koskisi vain poikkeuksellisia tilanteita, joihin ei ole voitu ennakolta varautua. Pääsääntöisesti nämä tilanteet tulisi väylien osalta jatkossakin käsitellä vesilain mukaisessa lupamenettelyssä. Liikenne- ja viestintävirastolla on käytössään valmiit ja merenkulkijoiden tuntemat kanavat meriliikenteen tehokasta tiedottamista varten näissä tapauksissa (tiedonantaja merenkulkijoille ja tarpeen vaatiessa tiedottaminen myös merivaroitusten avulla). Mikäli Liikenne- ja viestintävirastolla olisi oikeus sulkea alue tilapäisesti vesiliikenteeltä, voisivat valvovat viranomaiset myös kyseiseen päätökseen nojaten ohjata liikennettä muualle. Uudistuksella olisi vesiliikenteen turvallisuutta parantava vaikutus ja se selkeyttäisi viranomaisten toimivaltaa akuuteissa tilanteissa.

Vesiliikennelain 132 §:n mukainen vesiliikennelain noudattamisen valvonta ympäristöhaittojen ehkäisemisen ja niiden torjumisen osalta ehdotetaan siirrettäväksi uudelle Lupa- ja valvontavirastolle. Kuitenkin vesiliikennelain 106 §:n mukaisen, usean kunnan alueella järjestettävän, moottorikäyttöisellä vesikulkuneuvolla suoritettavan kilpailun tai tapahtuman järjestämiseen haettaisiin lupa elinvoimakeskuksesta. Olisiko tarkoituksenmukaisempaa hakea lupa näiden osalta Lupa- ja valvontavirastolta? Tällaisia usean kunnan alueella järjestettäviä kilpailuja ja tapahtumia järjestetään tosin vuositasolla vain muutamia.

Liikenne- ja viestintävirasto ehdottaa vesiliikennelakiin myös uutta 106 a §:ää jonka mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voisi jatkossa tehdä päätöksiä vesialueen tilapäisestä sulkemisesta tai liikenteen rajoittamisesta myös muiden, kuin 106 §:n luvanvaraisten tapahtumien osalta sekä myöntää toisaalta lyhytaikaisia poikkeuksia vesialueen sulkemisesta tai rajoittamisesta tällaisten tapahtumien järjestämisen helpottamiseksi.

Ehdotetun 106 a §:n 1 momentin lisäyksen nimenomaisena tarkoituksena on lisätä erilaisten vesillä järjestettävien tapahtumien turvallisuutta. Sen mukaan Liikenne- ja viestintäviraston toimivaltaa lisättäisiin kieltää tai rajoittaa vesiliikennettä sellaisella vesialueella, jossa järjestetään muitakin kuin luvanvaraisia kilpailuja tai muita tapahtumia. Tällaisten päätösten arvioidaan estävän ennakolta esimerkiksi näihin tapahtumiin osallistuvaan yleisöön kohdistuvat onnettomuudet.

Ehdotettu muutos sujuvoittaisi myös näiden tapahtumien lupakäsittelyä ja vähentäisi virastolle aiheutuvia kustannuksia. Nykyisen vesiliikennelain 106 §:n mukaan Liikenne- ja viestintävirastolla on

oikeus keskeyttää vesiliikenne ainoastaan lainkohdassa tarkoitettujen, moottorikäyttöisillä vesikulkuneuvoilla suoritettavien, luvanvaraisten tapahtumien osalta. Vesialueilla järjestetään kuitenkin myös muita tapahtumia (esim. purjehdus-, soutu- ja uintikilpailuja, erilaisia näytöksiä ym. tapahtumia) joiden turvallisuuden takaaminen edellyttää muun vesiliikenteen keskeyttämistä. Koska Liikenne- ja viestintävirastolla ei ole ollut toimivaltaa keskeyttää vesiliikennettä näiden osalta lupakäsittelyssä, on nämä tilanteet käsitelty vesiliikennelain 101 §:n mukaisina kielto- ja rajoitusasioina. Tämän johdosta tällaisia kilpailuja koskevat hakemukset on käsiteltävä vesiliikennelain 102 §:n mukaisesti samaa menettelyä käyttäen kuin pysyviä kielloja ja rajoituksia koskevat esitykset. Hakemukset on lähetettävä lausunnotte ja kuulutettava. Lisäksi hakemuksista on tiedotettu paikkakunnalla ilmestyvässä sanomalehdessä. Samoin kuin myös asiassa myöhemmin annettava päätös. Tämä on myös asettanut erilaisten tapahtumien ja kilpailujen järjestäjät eriarvoiseen asemaan, koska vesiliikennelain 102 §:n mukainen käsittely on vesiliikennelain 106 §:n mukaista lupakäsittelyä hitaampaa. Tästä syystä myös hakemukset näitä tapahtumia koskevat hakemukset on lähetettävä Liikenne- ja viestintävirastolle hyvissä ajoin ennen tapahtumaa. Kustannussäästöjä saadaan sillä, että näitä koskevia lehti-ilmoituksia ei tarvitsisi julkaista ja käsittelyprosessin sujuvoittaminen sitoisi vähemmän henkilöresursseja näiden käsittelyyn.

Samansisältöistä pykälää ehdotettiin lisättäväksi lakiin jo edellisen vesiliikennelain uudistuksen yhteydessä (HE 54/2021). Lakiehdotuksen lausuntokierrokselle pykälää kannatettiin laajasti. Pykälä kuitenkin poistettiin ja asia siirrettiin liikenne- ja viestintäministeriössä käsiteltäväksi liikenneturvallisuusstrategiassa 2020—2026 osana kaikenlaisten tapahtumien turvallisuutta. Tämä ei ole kuitenkaan johtanut vielä konkreettisiin lainsäädäntömuutoksiin näiden tapahtumien osalta.

Liikenne- ja viestintävirasto ehdottaa myös teknisluonteisia korjauksia vesiliikennelain mukaisiin kieltomerkkeihin:

Vesiliikennelain 66 §:n mukaisen, ankkurin käyttökieltoa koskevan merkin (kuva 3) ankkurin kuva ehdotetaan käännettäväksi toisinpäin.

Vesiliikennelain 71 §:n mukaisessa, aallokon aiheuttamisen kiello koskevan merkin (kuva 8) punainen diagonaaliiviiva ehdotetaan muutettavaksi kulkemaan vasemmasta yläkulmasta oikeaan alakulmaan kuten muissakin kieltomerkeissä.

7.8.14 Yksityistielaki

Esityksen jatkovalmistelussa on huolehdittava yksityisteistä annetun valtioneuvoston asetuksen saattamiseksi linjaan lainsäädännön kanssa. Asetuksessa säädetään ELY-keskusten oikeudesta myöntää valtionavustuksia.

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 52 lakiehdotusta, luku 7.10

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Ympäristöministeriö, 25 lakiehdotusta, luku 7.11

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

D TIIVISTELMÄ LAUSUNNON PÄÄHUOMIOISTA

Pyydämme esittämään lausunnon päähuomiot tässä tiivistetysti (suositus enintään 4500 merkkiä)

Liikenne- ja viestintävirasto on tarkastellut luonnosta erityisesti siltä osin kuin esitys vaikuttaa viraston tehtäviin mutta myös siltä osin kuin siinä ehdotetaan muutoksia liikenteen ja viestinnän hallinnonalalla sovellettaviin lakeihin. Liikenne- ja viestintäviraston huomiot koskevat liitettä 4 (vaikutusarvio, viraston tehtävät), valmiuslakia, vesilakia, pelastuslakia, Liikenne- ja viestintävirastosta annettua lakia, liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettua lakia, ratalakia, vesiliikennelakia ja yksityistielakia.

Metsälampi Susanna
Liikenne- ja viestintävirasto